

Dünya Tiyatro Günü Semineri

Türkiye Tiyatrosu ve Darülbedayi

Avantgarde ile Türk Tiyatrosunun Yolculuğu

Prof. Dr. Aysın Candan – Haliç Üniversitesi

Venedik'ten İstanbul'a Türkiye Tiyatrosunu Yaratımlar

Fırat Güllü & Boğos Çalgıcıoğlu - Mimesis & BGST & Berberyan Kumpanyası

Türkiye Sineması'nda İlkler ve Tiyatroyla İlişkisi

Yrd. Doç. Dr. Müjgan Yıldırım – Maltepe Üniversitesi

[#ŞehirTiyatrosu100Yaşında](#)

28 Mart Cumartesi ve 29 Mart Pazar - 14.00 - 19.00
[SALT GALATA](#) Ev sahipliğinde Bankalar Caddesi 11

Genel Sanat Yönetmeni
Erhan YAZICIOĞLU

28 Mart Cumartesi

14.00 – 16.00

Avantgarde ile Türk Tiyatrosunun Yolculuğu

Prof. Dr. Aşın Candan – Haliç Üniversitesi

19. yüzyılda başlayan batılılaşma hareketinin en belirgin toplumsal yansıması, kapalı salonlarda tiyatro temsilleri izlenmesidir. Eylemin baş aktörleri (her iki anlamda da) Ermenilerdir, izlenen temsiller ise melodramlardır. Melodram ondokuzuncu yüzyılın devrimci biçimidir. Melodram ruhuyla beslenen ilk kuşak Türk oyuncularında en önde gelen isim, Musin Ertuğrul'dur. Gençlik yıllarını Avrupa başkentleri ile İstanbul arasında geçiren, bir avuç yandaşıyla kurumsal Türk tiyatrosunun temelini atan Muhsin Ertuğrul, yüzyıl başının büyük Alman oyuncu ve yönetmenlerini yakından tanımış, onlardan aldığı esinle sahne serüvenini biçimlendirmiştir. Muhsin Ertuğrul'un sahne için yazmaya yöreklendirdiği gençler arasında Nazım Hikmet de vardır.

Prof. Dr. Aşın Candan, kurumsal Türk Tiyatrosunun avangardla başlayan yolculuğunu, 19. Yüzyılın sonlarından, 60'ların Halk Tiyatrosu dönemine kadar, görselli bir sunumla paylaşıyor.

16.00 – 16.30 Ara

16.30 – 19.00 Açık Oturum:

Türkiye'de Oyunculuk ve Reji Geleneği

Moderatör: Prof. Dr. Aşın Candan

Konuşmacılar: Hikmet Körmükçü, Mustafa Avkiran, Nihal Koldaş, Serdar Biliş, Metin Deniz, Murat Karasu, Jülide Kural

29 Mart Pazar

Venedik'ten İstanbul'a Türkiye Tiyatrosu'nu Yaratanlar

Mimesis Dergisi & BGST & Berberyan Kumpanyası

Birinci bölüm 14.00 – 15.15

Prolog: San Lazzaro Oyunları (Okuma Tiyatrosu)

Musahipzade'yi Yüz Yıl Önceden Müjdeleyenler

Venedik'in San Lazzaro Adası'nda 18. yüzyılın sonunda çoğu Osmanlı tebaasına mensup Mikhitarist rahiplerce komedi üslubunda yazılan ilk Türkçe Osmanlı tiyatrosu örneklerinin tanıtımı ve Musahipzade'yi bir asır önceden müjdeleyen bu oyunların Türkiye'de modern tiyatronun gelişimine katkısı...

(15 Dakika Ara)

İkinci Bölüm 15.30 – 16.30

İnterlöd: Bedros Atamyan'dan Ermenice bir Hamlet tiradı (Boğos Çalgıcioğlu)

Türkiye Ermenileri Sahnesi

Şarasan'ın "Türkiye Ermenileri Sahnesi" kitabına dayalı olarak 19. Yüzyılda Ermenice-Türkçe tiyatroya büyük katkı yapan efsane oyuncuların tanıtımı ve bunlar arasından Darülbedayi'nin kuruluşuna katkı verenlerin aktarılması.

İnterlöd: Mardiros Mınagyan'dan Türkçe bir Armand Duvall tiradı. (Boğos Çalgıcioğlu)

(15 Dakika Ara)

Üçüncü Bölüm 16.45 – 17.15

Film: Vasfi Rıza Zobu'nun İzinde Güllü Agop'un Mezarını Ararken (Serda Arslan'ın kamerasından –süre 10')

Film: Muhsin ve Vahram

1911 yılında Odeon Tiyatrosu'nda Muhsin Ertuğrul ve Vahram Papazyan ortaklığıyla İlk Türkçe Hamlet'in oynanışı üzerine kısa bir film (süre 10')

Epilog: Okuma Tiyatrosu

İlk kez Abdullah Cevdet tarafından 1908 yılında Türkçe'ye çevrilen ve İstanbul'da 1911 yılında Muhsin Ertuğrul ve Vahram Papazyan tarafından sahnelenen Hamlet oyununun 5. perde 2. Sahnesi'nde Hamlet ile Leartes arasındaki sahnenin okunması. (süre 10')

Oyun Okumaları: Sercan Gidişoğlu, Özgür Eren, İlker Yasin Keskin

(15 Dakika Ara)

Türkiye Sineması'nda İlkler ve Tiyatroyla İlişkisi

Yrd. Doç. Dr. Müjgan Yıldırım – Maltepe Üniversitesi

17.30 – 19.00

Sinemada Muhsin Ertuğrul Öncesi Dönem

"Leblebici Horhor" (1916); Himmet Ağa'nın İzdivacı (1916-18); Sedat Simavi: Pençe ve Casus (1917); Mürebbiye(1919); Binnaz(1919); Bican Efendi Serisi (1921-22) filmleri üzerinden dönemin sineması ve oyuncular üzerinden Darülbedayi ile bağlantısının anlatılarak, filmlerden kısa görüntü ve fotoğrafların paylaşılması...

Sinemada Muhsin Ertuğrul Dönemi

Sinemada "Tiyatrocular dönemi (1922-1939) 17 yıl "Tek yönetmen" 30 film.

Muhsin Ertuğrul'un Türkiye sinemasında belirleyici olduğu 17 yıllık bu dönem, filmlerden görüntüler ve belgeseller eşliğinde aktarılıyor.

Film Gösterimleri:

Muhsin Ertuğrul üzerine kısa belge film; Aysel Bataklı Damın Kızı Filmi – Muhsin Ertuğrul; Bedia Muvahhit: Çoban Yıldızı Belgeseli; Cahide Sonku üzerine kısa belge film

Ayşın Candan;

İngiliz Kız Ortaokulu ve Robert Kolejde orta öğrenimden sonra Viyana Üniversitesinde tiyatro bilimi okudu. New York Eyalet Üniversitesi (SUNY) Binghamton'da reji dalında yüksek lisans eğitimi gördü. 1979'da Viyana Üniversitesinde doktorasını tamamladı. İstanbul Şehir Tiyatrosunda Muhsin Ertuğrul'un son genel sanat yönetmenliği sırasında 4 yıl dramaturg –yönetmen olarak çalıştı. 1981-97 arası Mimar Sinan Üniversitesi Sahne ve Görüntü Sanatları bölümünde öğretim üyesiydi. 1990'da NewYork'ta Fulbright, 1993'te Berlin'de Goethe Enstitüsü burslarıyla çağdaş tiyatro, 2004'te ARIT bursuyla Atina'da antik tragedya sahnelemeleri araştırdı. 1996'dan bu yana Uluslararası Tiyatro Antropolojisi Okulu üyesi. 1997'den 2013'e Yeditepe Üniversitesinde, 2013'ten bu yana Haliç Üniversitesi Konservatuarında gösterim araştırmaları alanında profesör olarak etkinliğini sürdürüyor. Uluslararası "Spectacle Vivant" araştırmacı topluluğuyla ortak çalışmalar yürütüyor.

Kitapları: 20. Yüzyıl Öncü Tiyatro; Oyun Tören Gösterim; Öncü Tiyatro ve Dijital Çağda Gösterim

Boğos Çalgıcioğlu;

1968 yılında Getronagan Lisesi'nden, 1974'de Mimar Sinan Üniversitesi Güzel Sanatlar Akademisi'nden mezun oldu. Tiyatro oyunculuğu ve sanat yönetmenliği yapan Çalgıcioğlu, Osmanlı Ermeni Tiyatro Tarihi araştırmacısı ve yazarıdır. Aylık Paros Dergisi'nde düzenli olarak tarihi tiyatro mekânları üzerine yazıları yayınlamaktadır. Çevirmeni olduğu kitaplar: Şarasan, "Türkiye Ermenileri Sahnesi ve Çalışanları" ; Baronyan, "Şark Dişçisi" (oyun- Şehir Tiyatroları'nda oynandı.); Zekiyan, "Venedik'ten İstanbul'a Modern Ermeni Tiyatrosunun İlk Adımları."

Fırat Güllü;

1989 yılında Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'ne girdi. Tiyatroya Boğaziçi Üniversitesi Oyuncuları'nda başladı. BÜO dâhilinde oyunculuk, eğitimlik ve reji sorumlulukları aldı. Çeşitli çeviri ve yazıları Mimesis Tiyatro Çeviri Araştırma Dergisi'nde yayımlandı. Mezuniyet sonrasında 1996 yılında Boğaziçi Gösteri Sanatları Topluluğu'na katıldı ve Tiyatro Boğaziçi'nde çeşitli yapımlarda oyunculuk ve reji sorumluluğu aldı. Şu anda Mimesis Tiyatro Çeviri Araştırma Dergisi'nin yayın kurulu üyesi ve Mimesis Sahne Sanatları Portal'i'nin (mimesis-dergi.org) düzenli yazarlarından. Son yıllarda tiyatro tarihi üzerine çalışmalar yürütmektedir ve 2008 yılında BGST Yayınları'ndan Vartovyan Kumpanyası ve Yeni Osmanlılar adlı bir çalışması yayınlanmıştır. Ayrıca Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi tarafından yayınlanan Bir Rol Yaratmak (K. Stanislavski) ve Arzu Gökkuşığı (A. Boal) adlı kitapların çevirmenlerindedir.

Müjgan Yıldırım;

1989 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi Mimarlık Fakültesi Mimarlık bölümünden mezun oldu. Master ve doktora eğitimini Marmara Üniversitesi Sinema-Televizyon bölümünde tamamladı. Çektiği iki kısa belgeselle (Bedia Muvahhit'in hayatı ve Paris Apartmanı) ulusal ve uluslararası festivallere katıldı. Yazarın, "Doğan Kuban- Bir Rönesans Adamı- Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Nehir Söyleşileri 2007" ile "Edebiyatçı Mimarlar Antolojisi- Mimarlık Vakfı Yayınları-2008" adlı kitaplarının yanı sıra Literatür Yayıncılık adına yayıma hazırladığı başta "Sedad Eldem ile Söyleşiler", "19. yy'da İzmir Kenti" olmak üzere birçok kitabı bulunmaktadır. Doğuş Üniversitesi'nde başladığı akademisyenliğe, Maltepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi Çizgi Film Animasyon Bölümü'nde Yardımcı Doçent olarak devam etmektedir.